

SÈRIE 2

Exercici 1

[2 punts]

OPCIÓ A

Els 2 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) Un cal·ligràma és un poema visual en què la disposició del text dibuixa una forma, relacionada amb el contingut del poema. Guillaume Apollinaire, gran autor de cal·ligrames, els va posar de moda a principis del segle XX. El cal·ligràma es pot considerar un dels elements avantguardistes d'*El poema de la rosa als llavis*. **(0,5 punts)**
- (b) A *El poema de la rosa als llavis* hi ha dos cal·ligrames, «Jaculatòria» i «Com sé que es besa». «Jaculatòria», en tinta vermella, pot tenir dues interpretacions: la representació d'un escapulari, una forma de l'àmbit religiós que lliga amb el contingut religiós del títol (jaculatòria=oració breu); o bé unes balances, que simbolitzen el desequilibri en les relacions amoroses —a favor de la noia. El poema sacralitza la pèrdua de la virginitat de la noia —d'aquí la tinta vermella. El símbol de la rosa representa els dos amants. Hi ha quatre veus. **(0,75 punts)**
- (c) El cal·ligràma «Com sé que es besa», en tinta blava, té la forma d'un vaixell i és un exvot —recurs, com en el cal·ligràma anterior, a la simbologia religiosa— per donar les gràcies de la relació amorosa. Les quatre veus que hi intervenen són parts del vaixell. La veu de la noia parla en francès, igual que la veu que indica el lloc on transcorre la relació —Marsella. **(0,75 punts)**

OPCIÓ B

Els 2 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) La llengua literària de Jesús Moncada té característiques del català occidental. Hi trobem lèxic i fraseologia propis d'aquest domini. **(0,5 punts)**
- (b) La llengua literària dels contes d'*El Cafè de la Granota* té molt a veure amb la veu narrativa. Com que la majoria de contes són o bé soliloquis d'un personatge o bé escrits per un cronista que reproduïx les paraules del vell Cristòfol, la llengua literària conté elements propis de l'oralitat i de la col·loquialitat. Hi trobem locucions, refranys i frases fetes, lèxic col·loquial i dislocacions i altres estructures sintàctiques de la llengua oral. **(1 punt)**
- (c) També cal remarcar el lèxic relacionat amb la navegació per l'Ebre. **(0,5 punts)**

Exercici 2

[3 punts en total]

En aquest exercici cal valorar la precisió i la brevetat (2.1.) i la capacitat de síntesi (2.2.). Es poden valorar altres respostes correctes diferents de les que es proposen en aquestes pautes de correcció.

2.1

[1 punt]

- (a) El Lúcid conseller s'adreça a un «amic mut», tal com indiquen formes verbals, pronoms i possessius: «Notaràs, però...», «com a tu i com a mi», «que anomenes», «del que permetràs», «el teu temor», «Confessa que ha estat còmode al teu espant». **(1 punt)**

[No cal citar-les totes, amb dues n'hi ha prou; cadascuna val 0,5 punts, per tant la puntuació màxima de la pregunta és 1 punt].

2.2.

[2 punts]

- (a) Segons la interpretació del Lúcid Conseller, la mort voluntària d'Antígona, que ella considerava un triomf moral, perd qualsevol sentit heroic perquè és estèril: la crueltat no altera la consciència de l'home («les pitjors crueltats no alteren la nostra indiferència»; Text 2). A partir de l'oposició plors/somriures i homes/déus («plors dels homes»/«l'impassible somriure dels déus»; Text 2), la condició humana es defineix com a grotesca i dominada pel silenci, un silenci que es relaciona amb la por («el teu temor», «el teu espant», Text 2). **(1 punt)**
- (b) En aquest context, el Lúcid Conseller fa la funció d'orientar la interpretació de l'obra —el sentit final— cap a una visió desesperançada de l'ésser humà i de la història —la raó no pot res contra el mal i la injustícia— i cap a la intenció de coresponsabilitzar la societat civil —que calla i té por— dels actes de tirania dels dictadors que l'opremeixen («l com establir i repartir [...] responsabilitats i culpes?», Text 2). El Lúcid Conseller fa la funció de remoure la consciència de l'espectador/lector («[Espriu] Pensa que tots som culpables del nostre silenci», Text 1), acostar els fets a la realitat política del moment (segona versió de l'obra: primer franquisme i Segona Guerra Mundial) i posar de manifest la universalitat de la baixesa de la condició humana. Tal com diu Miralles, el Lúcid Conseller s'adreça a un «amic mut» que en realitat som nosaltres, la gent: «Espriu trasllada la responsabilitat dels herois, dels personatges del mite, al «nosaltres», al «tu»: al públic» (Text 1). **(1 punt)**

Exercici 3

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

OPCIÓ A

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) És l'últim poema de la secció que duu el mateix títol que el poemari, «Bruixa de dol». Aquesta secció conforma el bloc central de l'obra i amb aquest poema es clou la primera part. En aquest poema ja s'endevina l'evolució del jo poètic, que va abandonant la individualitat per esdevenir un jo col·lectiu. El jo poètic, que s'identifica amb la bruixa, de dol, exposa el dolor per la pèrdua, pel sentiment de solitud, pel desamor. **(0,5 punts)**
- (b) El poema és un sonet i, doncs, està format per dos quartets i dos tercets de versos decasíl·labs, amb rima consonant i creuada en els dos quartets. L'ús del sonet respon a la voluntat de Marçal d'entroncar amb la tradició de les formes cultes. El poema es pot interpretar com la presa de consciència de la pròpia identitat i l'assumpció del dolor. Tot i que l'amor s'ha convertit en cendra (v. 7), la lluna recorda al jo poètic que encara conserva la seva personalitat («l'arbre malferit serva a l'escorça la teva divisa», v. 9-10) i que l'ha de recuperar. Finalment, desa «al calaix de la nit» el mirall (v. 12), que li ha servit per aprofundir en la pròpia personalitat, i esborra l'experiència dolorosa i el fracàs («esborro el rastre, travessat d'agulles», v. 13). **(1,25 punts)**
- (c) El poema conté imatges, referents i símbols recurrents en l'obra de Marçal. El principal, la bruixa, que representa simbòlicament les dones perseguides, totes les dones, i la recerca de la identitat femenina. La bruixa, al llarg del llibre, està de dol per diversos motius; en aquesta secció, per la solitud i el dolor provinents del desamor. Altres referents d'aquest poema recurrents a *Bruixa de dol* són la lluna, el mirall i l'aranya. La lluna és una imatge tradicional de la dona: element nocturn, irracional, misteriós, amb canvis rítmics associats al període menstrual i de fecundació; Marçal matisa i subverteix la imatge popular, tradicional, de la lluna reflex de la llum del sol. Finalment, el mirall reflecteix la solitud, la tristesa, remet a la introspecció i el coneixement d'un mateix; i l'aranya s'identifica amb el jo poètic («l'aranya ha pres altre cop el casal», v. 9). **(1,25 punts)**

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.

OPCIÓ B

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) Aquest fragment pertany a la primera part de la novel·la, a l'inici de la història («Sols fa tres mesos de tot allò!»). Laura i Tomàs s'acaben de casar i fa poc que han arribat a Comarquinal per viure-hi. **(0,5 punts)**
- (b) Laura té una visió de l'amor idealitzada, transcendent, es pensa que l'amor és una experiència sublim, pura i elevada. En aquest fragment comença a veure que potser l'amor és una altra cosa, perquè tot i que creu que està enamorada del seu marit, veu que el que viuen tots dos no té res a veure amb el que «sol comentar-se entre noies», ple de «transcendentalisme», ni amb el que ha llegit als llibres, a les novel·les, un amor «d'una mena sublim i dolorosa». Aquesta visió idealitzada contrasta amb la realitat, que es limita a un seguit d'accions, des de la transacció de «Signar un contracte» que és el casament —la missa, el vestit i l'anell («escoltar la prèdica d'un sacerdot, el vel blanc, aquell brillant que ara...»)—, fins a l'acte sexual («la fusió amb un home experimentat, que és element de plaer»). En aquest moment inicial de la novel·la Laura ja es demana si l'amor és realment això («serà tot això l'amor?»). D'altra banda, la imatge masculina que té Laura, doncs, també està idealitzada, i al llarg de la novel·la el contrast amb la realitat li generarà frustració i desengany, primer amb Tomàs i, després, amb Pere Gifreda. **(1,25 punts)**
- (c) El narrador de *Laura a la ciutat dels sants* és un narrador en tercera persona, omniscient, que sovint, com en aquest fragment, es focalitza en el personatge de Laura. Això vol dir que el lector coneix els fets de la història a través del que Laura veu i sent, de les seves observacions i dels seus pensaments. En aquest fragment, el narrador ens reproduïx en estil indirecte lliure els pensaments precisos de Laura, des de «Sols fa tres mesos de tot allò!» fins al final del segon paràgraf. Al tercer paràgraf l'ús del present d'indicatiu fa que el punt de vista focalitzat en Laura sembli més intern, com si el lector conegués la visió i els pensaments de Laura de primera mà just en el moment que es produeixen («Cal llevar-se», «La Laura salta del llit», etc.) **(1,25 punts)**

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.